

Izhaja ob 4 zjutraj.

Stane mesečno 12-50 Din

za inozemstvo 25- —

neobvezno

Oglaš po tarifu.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16/1

Telefon št. 72

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravišтво:

Ljubljana, Prešernova
ul. št. 54. Telef. št. 36.

Podružnice:

Maribor, Baravska ul. 1.
Tel. št. 22.

Celje, Aleksandrova a.

Račun pri pošt. čekov.
zavodu št. 11.842.

Ljubljana, 6. aprila.

Vse premalo proučujemo in prepo-
vršno ocenjujemo Italijo, kadar govo-
rimo o političnih in gospodarskih raz-
merah v srednji Evropi. Gladek po-
klon, sladka beseda pri nas lepo me-
sto najde — kakor da smo življenski
romantiki, ne pa realni politiki. In
vendar je šla čez nas svetovna vojna
in smo doživeli ustanovitev lastne dr-
žave.

Novonastali položaj po vojni nam
je pokazal pot v skupino Male antan-
te, katero smo osnovali skupno s Če-
škoslovaško in kateri se je pridružila
tudi Rumunija. Z zavistjo je gledala
Italija na to tvorbo že takoj ob nje-
nem rojstvu. Vedela je dobro, da bo
skupina v Mali antanti trden jez, ki
ne bo pustil italijanski državi do pr-
vladujočega vpliva v nasledstvenih
državah srednjeevropskih.

Na letošnje velikonočne praznike se
je mudil v Rimu avstrijski zvezni kan-
celar dr. Seipel. Potoval je v Italijo
radi internih zadev svoje republike.
Obiskal je papeža, pa tudi naciona-
lističnega papeža povojne Evrope —
gosp. Mussolinija. Pravijo da sta bila
z medsebojnimi razgovori zadovoljna
oba, Mussolini in Seipel.

Ako se razglasa, da je gosp. Seipel
potoval v Rim izključno radi notra-
njih vprašanj Avstrije, ne bodimo na-
ivni in ne mislimo da se ob tej prili-
ki ni govorilo tudi o zunanje-političnih
problemih srednje Evrope. Mussolini
dobro vé, kaj hoče, in ne podvzame
niti najmanjšega koraka v prilog dr-
žavi, o kateri je v dvomu, bo li z dušo
in telesom služila koristim Velike
Italije, ki je končni cilj fašistovskega
okreta.

V Rimu se je torej nedvomno govo-
rilo tudi o zunanji politiki Avstrije
ter o njenem stališču do Male antan-
te. Avstrija je za nas važna radi svoje
geografske lege med Češkoslovaško in
Jugoslavijo. Med oboje državi je zasa-
jena kot klin. Italija ta klin še trdne-
je zabija med nas in Čehe. Koridora
med nami in Čehi noče — ker bi s
tem izgubila na vplivu gospodarsko
in politično. Ako bi prišlo med Jugo-
slavijo in Češkoslovaško do direktna-
ga spoja, bi morala Italija za vedno
umakniti prste svoje cesarske roke
od srednjeevropskega problema. Zato
ruje in spletari proti nam ter anga-
žira za boj proti nam tudi Horthyjevo
Mađarsko.

Cilji fašistovske Italije izven njenih
mej so skozinsko ekspanzivnega
znaka. Odtod podrobno in potanko
italijansko zanimanje za notranje pri-
like v naši domaćini. Uspehi naših se-
parativistov so obenem uspehi Italije,
ki nima ne premogovnikov, ne goz-
dov in ki z vztrajno pohlepnostjo sega
po naši zemlji. Kako lepo in pa ko-
sodno bi vendar bilo gospodariti tudi
od Postojne do Št. Ilje! Rim in Trst bi
se tega neizrečeno veselila. Italiji ne
bi manjkalo ne lesa, ne premoga.
Trst bi vnovič zacvetel, bil bi rešen
in mleka in preko odžagane slovenske
veje jugoslovanskega debla, bi Itali-
ja korakala dalje na srednjeevropski
severovzhod. Nastale bi komplikacije,
ki bi docela izpremenile sedanji po-
ložaj.

Da se to miti zdaj, niti kdaj pozne-
je ne zgodi, je odvisno od nas samih.
Po odhodu gosp. Seipela iz Rima so se
razširili glasovi, da namerava italijan-
ski premier sklicati konferenco, na-
sledstvenih držav v Rim. S kakšnimi
nameni? Razpravljalo naj bi se baje o
nedolžnih gospodarskih vprašanjih. A
klor količjak pozna pogoje življenja,
vé, da je naš gospodarstvo tisti te-
melj, na katerem sloni vsa politika.

Naša orijentacija ne teži za Rimom,
temveč od Rima. Ako se moramo na
koga nasloniti, oprmo se na Prago.
Praga ni samo slovenska, ona je rea-
listična, poleg vsega drugega svobod-
nomoiselna, ona je naša najnaravnejša
etapa od rimske gospodarske, politič-
ne, in, žal, tudi duševne odvisnosti
našega naroda k pravemu elovanstvu
in njegovi svobodi.

NOVE VOLITVE NA ŠPANSKEM.

Madrid, 6. aprila. s. Kraljevski dekret
razglasa razpustitev kabineta. Nove vo-
litve so razpisane na dan 29. aprila.

Slab odziv demokrafov na radikalne vabe

RADIKALCI ŽUGAJO S SAMORADIKALSKIM REŽIMOM.

Beograd, 6. aprila. g. Vlada se je
odločila, da pred prazniki ne sklepa
o tem, kako bi se našel izhod iz da-
našnje situacije. Ker je danes tudi
Veliki petek, ki je pri pravoslavni
največji praznik, je v političnem živ-
ljenju zavladal popoln zastoj. Večina
poslancev, ki so prišli po volitvah
v Beograd, se je za praznike vrnila zo-
pet domov.

Listi glede notranje politike ne pi-
šejo v zadnjih dneh skoraj o ničemer
drugem, kakor o možnosti in izgledih
radikalno - demokratske koalicije. Z
ozirom na te vesti, ki jih spravljajo v
javnost z veliko energijo baš oni radi-
kalski krogi, ki ne vidijo drugega iz-
hoda iz nesrečnega položaja, kot da
bi jih rešili toliko osvobodni demo-
krati, se je Vaš dopisnik informiral na
merodajnem mestu ter dobil obvesti-
lo, da so radikalski v resnici že posku-
sili priti v stik z demokratsko »Brezob-
vezni razgovori« s poedinimi demo-
kratskimi poslanci naj bi jim služili kot
pričetek dogovorov za vstop v koali-
cijo. Radikalci težijo za tem, da se
napravi radikalno - demokratska koa-
licija, ki naj bi omogočila redno pa-
lamentarno delo. Ako bi demokratski
odklonili vabilo za koalico, žugajo
radikalci, da so tudi sami pripravljeni
seči po skrajnih sredstvih, da rešijo si-
tuacijo. Navzlic temu je za koalico

le malo simpatij pri demokratskih. Ve-
čina demokratskih poslancev, ki so
bili te dni v Beogradu, se je z vso
odločnostjo izjavila proti sodelovanju
z radikalci. Odklanja se celo radikal-
sko - demokratska koalicija za novo
volilno vlado. Prihodnji četrtek se
vrši plenarna seja demokratskega kluba
in šele na tej se bo zavzelo stali-
šče v teh vprašanjih.

NOV RADIKALSKI ODPOSLANEC PRI RADICU.

Beograd, 6. aprila. 1. »Novi List«
poroča, da je poslanec Velimir Popo-
vić, bivši načelnik kabineta minist-
skega predsednika odpotoval v Za-
greb, da se pogaja z Radićem.

RADIKALSKO GLASILO O KOALICIJI Z DEMOKRATI.

Beograd, 6. aprila. r. Današnja
»Tribuna« objavlja izjavo člana radi-
kalskega glavnega odbora, da vesti
nekaterih listov o pogajanjih med ra-
dikali in demokratski niso točne in re-
šitne in da vlada do danes ni stopila
v stik z nobeno stranko, tudi z demo-
krati ne, da pa bo vsekakor po praz-
niških prišlo do pogajanj z demokratski.
Tedaj se pričakuje, da bo prišlo do
koalicije na novem omejenem delov-
nem programu, ki bo obsegal izvedbo
najnujnejših zakonov, zlasti onih, ki
so potrebni za realizacijo ustave.

Ruski afront proti zapadni Evropi

ZASMEHLJIVA ODKLONITEV INTERVENCIJ. — MOŽNOST PRE-
KINJENJA DIPLOMATSKIH ODNOSAJEV.

Pariz, 6. aprila. 1. V dobro poučenih
krogih se trdi, da namerava poljska vla-
da spričo usmrtnice prelata Butkiewicz-
a, ki je bil Poljak, prekiniti diplomatske od-
nose z Rusijo.

Iz Moskve poročajo, da objavljajo so-
vjetski listi vest o usmrtnici Butkiewicz-
a s komentarji, v katerih se norčujejo iz
držav, ki so protestirale proti usmrtnici.
»Izvestija« vehementno napadajo Anglijo,
»Pravda« pa grdo sramoti Vatikan in pa-
peža.

V Moskvi so te dni odkrili zopet neki
protirevolucionaren komplot in so areti-
rali na stotine oseb. Istotako v Petro-
gradu. Revolucionarna sodišča obsodijo
kar v pol ure na tucete oseb, večinoma
na smrt. Do večer je bilo obsojenih na
smrt v Moskvi 548 oseb, ki so bile are-
tirane zadnje tri dni. Zanimivo je, da pri-
pada devet desetih obsojencev intelektu-
alnim krogom.

Nadaljevanje izgrediv v Varšavi.

Varšava, 6. aprila. j. Protižidovski iz-
gredi so se tudi večer nadaljevali. Pri-
šlo je do večjih incidentov in napadov,
pod katerimi so trpeli posebno židovski
trgovci. Več trgovin in izložb je bilo iz-
ropanih. Vojaštvo in policija sta morala
energično intervenirati.

Ogorčenje v Londonu radi usmrtnice prelata Butkiewicza.

London, 6. aprila. s. Kakor javlja
»Berliner Tageblatt« iz Londona, je usm-
rtitev prelata Butkiewicza vzbudila v Lon-

POGAJANJA Z ITALIJO.

Rim, 6. aprila. j. V rimskih vladnih
krogih od sedaj še ni padla nikakoli od-
ločitev o nadaljevanju pogajanj z Jugo-
slavijo in tudi ne o definitivnem stališču
Italije glede reškega vprašanja.

KONFERENCA O ŽELEZNISKEM VOZNM REDU.

Beograd, 6. aprila. r. Tekom tega
meseca se bo vršila v Gružu pri Du-
brovniku konferenca predstavnikov po-
sameznih železniskih direktij in minist-
stva pošte ter telegrafa, da se določi
novi vozni red na železnicah, ki bo veljal
od 1. junija t. l.

MEJNIKI MED JUGOSLAVIJO IN MAĐARSKO.

Beograd, 6. aprila. r. Dne 12. t. m.
pričnejo postavljati mejne piramide na
definitivnih mejah med našo kraljevino
in Mađarsko. Delo bo dovršeno do kon-
ca junija.

NOV KLERIKALNI DNEVNIK V RIMU.

Rim, 6. aprila. 1. Večer je začel tu iz-
hajati nov dnevnik »Il popolo«, ki bo za-
stopal načela italijanskih klerikalcev.
»Il popolo« je glasilo dona Sturza, ki je
danes faktični vodja italijanskih popo-
larov.

donu veliko ogorčenje. Listi objavljajo
ostre članke proti boljševikom. Odgovor
sovjetske vlade na protest angleškega
zastopnika v Moskvi označujejo kot ne-
srčnost.

Zakaj je bil obsojen Butkiewicz.

Varšava, 6. aprila. s. Posebni poroč-
valci poljskih listov objavljajo podrobnosti
iz obrambnega govora prelata Butkie-
wicza pred sovjetskimi sodniki. Prelat
Butkiewicz je dejal med drugim: »Moj
cilj je bil edino obramba katoliške cerk-
ve. Opozicija proti vladi ni bila moj na-
men. Vlada pa je obrambo cerkve isto-
vetila s provokacijo vlade. Nismo bili
tajna družba in naše organizacije so
identične s katoliško cerkvijo vsega sve-
ta. Kot dokaz za to služijo zapisniki na-
ših zborovanj.«

Državni pravdnik je prekinil prelata z
besedami: »Prelat laže!«

Butkiewicz je nadaljeval: »Nisem za-
rotnik, niti ne vodja kake zarote. Kar
sem storil kot upravitelj katoliške žup-
nije Sv. Elizabete, je bilo to, da sem
vzdrževal dve gimnaziji in obrtno šolo,
v katerih so se podučevali in hranili de-
lavski otroci.«

Listi poudarjajo, da je glavni vzrok za
obtožbo prelata bila neka brzojavka, v
kateri je prelata Butkiewicz čestital leta
1918 ob priliki sestave prve poljske vla-
de. Na podlagi tega brzojava je sovjetski
tribunal obtožil prelata kot inozem-
skega agenta in špiona in ga obsodil na
smrt.

NAPAD NA POINCAREJA.

Pariz, 6. aprila. j. Danes predpolne
je Poincareja, ko je na trgu republike
imel neko predavanje, neka komunistinja
inzultirala in ga zmerjala z morilecem.
Manifestantinja je bila takoj aretirana in
je izjavila na policiji, da je ravnala iz
prepričanja. Poincareja je pri odhodu ve-
lika množica ljudstva navdušeno po-
zdravljala.

ITALIJANSKA ZUNANJE- TRGOVINSKA BILANCA.

Rim, 6. aprila. 1. Finančni minister je
včeraj objavil komuniké, ki vsebuje sta-
tistične podatke glede italijanske zunanje
trgovine v letu 1922. Iz teh podatkov je
razvidno, da je imela Italija 1921 9 mil-
jard deficita v zunanji trgovini lani pa
le 6 milijard 400 milijonov in to v sled
zmanjšanje uvoza in zvišanje izvoza.

RUDARSKA STAVKA NA ANGLEŠKEM.

London, 6. aprila. j. V južnem Walesu
je izbruhnila stavka premogovnih delav-
cev, ker so se pritegnili k delu neorga-
nizirani delavci. V stavki je na polovi-
ci premogokopov skoraj ena tretjina de-
lavcev. V sled te stavke je preskrba
Srednje Evrope s premogom precej ogro-
žena.

Nov francoski načrt za sporazum z Nemčijo

ZNIŽANJE REPARACIJ. — USTANOVITEV PORENSKE REPUBLIKE
V OKVIRJU NEMČIJE. — MIROVNI PAKT.

London, 6. aprila. 1. Misija Loucheur-
ja v Londonu in načrt francosko-nemške
ga sporazuma, ki je bil očitno pod nje-
govim vplivom objavljen v včeršnjem
»Daily Telegraphu«, se spravlja v svezo
z dejstvom, da si Francija želi čimprej-
šnjega sporazuma z Nemčijo, ker sicer
vprašanje reparacij ne pride z mrtve toč-
ke naprej.

Po tem načrtu, ki je najbrže načrt
francoske vlade same, naj plača Nemčija
za reparacije 26 milijard zlatih mark, ki
se uporabijo večidel za obnovo poruše-
nih ozemelj. Na ta način bi dobila Fran-
cija največji del znatno reducirane vsote.
V breme Nemčiji se bodo štel tudi
zavezniški dolгови v Ameriki in angle-
ški krediti zaveznikom za vojne, kar bi
dalo skupno 50 milijard zlatih mark.
Nemški industrialci bi morali dati znat-
na jamstva, nemška vlada pa je že itak
prišla na nadzorstvo nad nemškimi dr-
žavnimi financami.

Kar se tiče teritorialne varnosti, bi
morala Nemčija podpisati pakt »de non
aggression«, ustvariti na levem bregu
Rena »Zapadno porensko republiko«, ki
bi bila nova federirana država pod upra-
vo Nemčije, a pod nadzorstvom Zveze
narodov. Pod devizo »de non aggression«
naj bi se ustanovila po možnosti tu-
di mednarodna zveza zapadnih držav.
Po podpisu tega pakta, ustanovitvi po-
renske republike in po prejemu jamstev
za reparacijska plačila bi Francozi iz-
praznili Poruhrje in vse zasedeno ozem-
lje še prej, kakor to predvideva verzaj-
ska pogodba, ki je s tem načrtom itak
že revidirana.

»Temps« se temu načrtu nič kaj ne
upira, zahteva pa tudi, da se Nemčija
slovesno odreče svoji protifrancoski po-
litiki. Sprito dejstva, da se smatra po-
zicija Poincarejeve vlade za dokaj oma-
jano, je verjetno, da se na podlagi tega
načrta uvedejo pogajanja, ki bodo mo-
da prinesla Evropi zaželeni mir.

Pariz, 6. aprila. 1. »Matin« piše danes,
da Loucheurjev predlog ni čisto v skladu
z intencijami Poincarejeve vlade, ker
bi ta pristala na redukcijo nemškega dolga
na vsoto 50 milijard le, če dobi od
tega zase 36 milijard. Poincarejeva vla-
da, pravi list, bi se tudi ne protivila
ugodnim pogojem za mednarodno po-
silo Nemčije v svrhu plačevanja, vendar

pa bi zahtevala za Porensko republiko
mednarodno policijo in francoske straže
na križiščih za čas, ki ga predvidevajo
pogodbe.

Loucheur se je danes razgovarjal z an-
gleškimi vladnimi krogi in londonski li-
sti trdijo, da bo nesel s seboj domo-
vitis, da sta angleški in francoski vidljivi
dolnji abližana.

NEMCI ODKLANJAJO TUDI TA NAČRT

London, 6. aprila. j. Berlinski poroče-
valec najvažnejših londonskih listov po-
udarja v raznih brzojavkah, da je bi
Loucheurjev načrt, ki so ga priobčili več
raj tudi berlinski večerni listi, v Nemčiji
neugodno sprejet in splošno zavrnjen.
Nemška vlada sumi, da znači Loucheur-
jev načrt le past, s katero hoče odcepi-
ti Porenje od pruskega vladnega in po-
litičnega vpliva; Nemčija tudi noče ni-
česar vedeti o nevtalizaciji ali interna-
cionalizaciji, niti ne o zastraženju pe-
Zvezi narodov pod francosko kontrolo.

Pripravljen pa je dati garancije zato,
da se v Porenju niti železniška uprava
niti tvornice ne uporabijo za vojaške na-
mene, seveda pa pod pogojem, da tudi
Francija in Anglija dasta slične garan-
cije s svoje strani.

LOUCHEUR O SVOJEM POTOVANJU

Pariz, 6. aprila. s. Londonskemu poro-
čevalcu »Petit Parisien« je izjavil mini-
ster Loucheur, da je bilo njegovo po-
tovanje v London zgolj privatnega znač-
ja in da od francoske vlade ni imel no-
benega pooblastila. Hotel se je v oficial-
nih in političnih krogih le informirati o
angleškem naziranju. On za svojo osebo
je prepričan, da vladajo med Anglijo in
Francijo še vedno živahni prijateljski sti-
ki in da Anglija sliksoprejši želi, da so-
deluje pri ureditvi mednarodnih vprašanj.

NOV INCIDENT V BOCHUMU.

Bochum, 6. aprila. j. Pred pričetkom
današnje operne predstave v tukajšnjem
mestnem gledališču se je zgodil neljub
incident. V francoski loži se je pokazal
general Orgoy, nakar je publika zahte-
vala, naj general zapusti gledališče. In-
tendant je odšel v ložo in opozoril ge-
nerala na zahtevo publike, nakar je ge-
neral s svojimi spremljevalci takoj za-
pustil prireditve.

Izgredi v Nemčiji

München, 6. aprila. j. V Regensburgu
je prišlo večer med narodnimi
socialisti in socialnimi demokrati do kr-
vavega spopada, pri katerem je morala
interventirati policija. Pri tej priliki je bil
neki socialdemokratski železniški pisar od
policije ustreljen. Tudi iz drugih delov
južne in vzhodne Nemčije poročajo o iz-
gredih narodnih socialistov.

Danes je bil radi obdolitve veleizdaje
aretiran monakovski poročevalec demo-
kratskega berlinskega »Börsen-Kurierja«
in socialdemokratskega »Vorwärtsa«
Franz Burkhammer. O tej zadevi čuvajo
uradna mesta strogo tajnost.

Mussolini in tirolski Nemci

Innsbruck, 6. aprila. j. Južnotirolski
nemški krogi so vzeli z velikim zadošče-
njem na znanje, da je avstrijski zvezni
kancelar dr. Seipel o priliki svojega po-
seta v Milano načel tudi vprašanje juž-
notirolskih Nemcev. Poudarjal je poseb-
no, da so ti Nemci kljub novim drža-
vnim mejam ohranili svoj čut za pripad-
nost k nemstvu, in opozarjal na posledice,
ki bi jih povzročilo vsako Nemcem
sovražno početje na južnem Tirolskem.
Mussolini je sprejel kancelarjevo izjavo
z velikim zanimanjem in priznal, da po-
polnoma razume narodno čustvovanje na
Tirolskem živečih Nemcev, ki jim je ob-
ljubil vsestransko lojalnost.

Mednarodni zračni promet

Berlin, 6. aprila. s. Nemška prestolnica
postane poleti važno središče evropskega
letalnega prometa. Uredile se bodo
nastopne zračne proge: Kodanj Ham-
burg - Berlin - Draždane - Praga, Ber-
lin - Königsberg - Riga - Moskva, Ber-
lin - Monakovo - Zeneva. Projektirana
je dalje proga Lizbona - Riga, katere
središče bo tudi Berlin. Monakovo bo
točka, kjer se bo odcepila proga na Bal-
kan, ki bo šla preko Dunaja. Za progo
Monakovo-Beograd se bo rabilo približ-
no 9 ur. Potniki, ki bodo popoldne do-
speli z letali v Beograd, bodo imeli zve-
zo z orient-ekspresom na Carigrad.

LJENNOVA BOLEZEN.

London, 6. aprila. j. »Times« poroča-
jo iz Rige, da sta oba specialista dr.
Strümperli in dr. Nonne, ki zdravita Lje-
ninu in sta se vrnila te dni iz Moskve,
izjavila, da boleha Ljennin na neodrav-
ljivem ohromenju, vendar pa se bo moglo
njegovo življenje še dalj časa zavleči.

Borza dne 6 apr.

Zagreb, devize: Dunaj 0.1415 - 0.1424.
Berlin 0.475 - 0.477, Budimpešta 2.25
— 2.35, Milan 497 - 501, London 467.5
— 469.5, Newyork ček 99.50 — 100.
Pariz 650 - 653, Praga 299.50 — 300.50.
Svica 1847.50 — 1850. Varšava 0.24 —
0.2425, valute: dolar 97.50 — 98, avstr.
krone 0.141 — 0.1415, češke 295, lire
491 - 493, franki 648 - 651, elektri: 7
odstotno drž. investicijsko posojilo 69.70,
Kranjsko deželno posojilo 86, Ljub. kre-
ditna 240, Slavenska 108, Praštionski
1020 — 1025, Slov. eskomptna 150, Du-
brovniška paroplovna 1150 — 1300, Trb.
premogokopna 760 — 780.

Beogradska borza radi Velike noči ni
poslovala.

Curib: Berlin 0.0258, Newyork 544.
London 25.41, Pariz 35.75, Milan 27.05.
Praga 16.25, Budimpešta 0.125, Beograd
5.425, Sofija 4.10, Varšava 0.0140, Dunaj
0.00765, avstr. žig. krone 0.0078.

Dunaj, devize: Beograd 705 — 707.
Berlin 3.33 — 3.63, Budimpešta 15.25 —
15.35, London 331.300 — 331.900, Milan
3521 — 3529, Newyork 71.050 — 71.200.
Pariz 4644 — 4656, Praga 2127 — 2133,
Sofija 544.50 — 545.50, Varšava 1.65 —
1.75, Curib 13.065 — 13.095, valute: do-
larji 70.725 — 71.025, levi 523 — 527,
nemške marke 3.20 — 3.50, funti 329.600
— 330.600, fr. franki 4585 — 4615, lire
3487.50 — 3522.50, dinarji 700 — 704,
poljske marke 1.45 — 1.75, leji 325 —
327, švic. franki 12.970 — 13.030, češke
krone 2120 — 2120, mađž. krona 13.40.

Praga: Dunaj 4.675, Berlin 15.875, Rim
170.25, Budimpešta 76, Pariz 221.25, Lon-
don 160, Newyork 34.20, Curib 631.75.
Beograd 34.625.

Berlin: Dunaj 29.52, Budimpešta 478,
Milan 104.737, Praga 62.692, Pariz
138.403, London 97.879.68, Newyork
21.022.31, Curib 385.783, Beograd 20.897.

Ljubljana pod krivo palico

Ze večkrat smo imeli priliko poudarjati, da takozvana »Zveza delovne ljudstva« ni nič drugega, nego drugo ime za SLS, ki v Ljubljani ni mogla pri občinskih volitvah nastopiti pod lastno firmo. Vodje te čudovite skupine so v resnici ljudje, ki ne delajo in ne spadajo med »delavno« ljudstvo.

Vsak korak novega občinskega sveta nas utrjuje v prepričanju, da imamo opraviti s klerikalnimi ekspozitami in da so takozvani »komunisti« v tej skupini smo figuranti, ki se zalovljajo za dohodki in mesti ali pa se stremijo za gotovimi službami. Vse se je gledati kako sedaj vse, kar veselo svoje nezmožnosti ni še pod krovom, skuša pri občini priti do kruha.

Ta borba za kruhek in službee je glavni nagib vsega dela novih klerikalnih zaveznikov. Zato pa jih imajo klerikalci čisto v rokah. Občinski denar za klerikalne naprave, šolstvo v klerikalne roke, vam pa nekaj malih korit, to je bistvo pogovora, na koji je klerikalizem zgradil »večino« z nekakim konglomeratom bivših socijalistov in komunistov.

Te dni je župan Perič, ki se je včasih štel za svobodomiselnca, ki mu je slabo postalo, če je videl »farja«, pod ukazom klerikalcev protizakonito dal na dnevni red seje občinskega sveta ponovno imenovanje člana višjega šolskega sveta in zastopnikov v mestnem šolskem svetu. Korak gosp. Periča je naravnost proti zakonu in moč, ki je pravkar toliko apeliral na zakon, ga je kršil pri prvem koraku. Nam je to prav. Držati to ne more, a taki ljudje o zakonitosti in pravičnosti nimajo pravice govoriti.

In čemu je republikanski in komunistični župan, ki pa sicer gladko priga, kršil zakon?

Klerikalcem gre za moč v višjem šolskem svetu in v ostalih šolskih zastopstvih. Kakor zaverovano gledajo na razmerje moči v višjem šolskem svetu. Znano ero Lamine žele vzpostaviti v novi obliki in ko se danes vrši v SLS notranji boj za vstop v vlado ali proti njemu, je glavni predmet razprave, kaj bo z višjim šolskim svetom. Ali bo v tem slučaju mogli izmenjati toliko članov s klerikalci, da pri glasovanjih prevlada »slomskarija«? Tu je padlo oko na zastopnika mesta Ljubljane: one Ljubljane, ki ima ogromno napredno večino, ki pa je lani vsled znane zagrebške nakele prišla v roke klerikalistov.

Gosp. Perič je SLS takoj ugodil. Prodal je svoj bivši svobodomiseln program in dal voliti v višji šolski svet zastopnika krive palice.

Kam je prišel socijalizem? Bil je čas, ko je vodil kulturno borbo in rdeča zastava je bila obenem zastava svobode. Danes je blavec klerikalizma. To niso socijalisti, ampak gnili oportunisti, ki radi par mest prodajajo načela.

Izključnje večine ljubljanskega prebivalstva iz odsekov, otročja ponudba glede uprave »Mestne hranilnice«, to so pojavi politične nezrelosti. Volitev v višji šolski svet pa je grdo izdajstvo svobodomiselnih načel socijalizma. To izdajstvo je vredno toliko bolj obsodbe, ker je bilo županu prav lahko izogniti se ponovnemu imenovanju s sklicevanjem na to, da so zastopniki v šolske korporacije že pravilno imenovani.

Tudi dobro, gospodje Periči, Tokani in drugi najnovejši klerikalni pomagači: spoznavamo vas dan na dan točneje in s tem dozarijate za oni bližnji dan, ko bo Ljubljana pomedla z vami.

Seja višjega šolskega sveta

Ljubljana, 6. aprila.

Danes se je nadaljevala seja višjega šolskega sveta. Bila so na dnevnem redu imenovanja učitelstva iz bivše Stajerske. Za nadučitelje so bili imenovani: Albert Jerin pri Sv. Lovrencu pod Prežinom, Fran Mlinšek v Ponikvi, Janko Zel v Apačah, Avgust Rejec v Lokavcu, Jakob Resman v Miethsdorfu, Metod Požar v Bočni, Fran Lužnik v Lučah, Karl Jakopec pri Mariji Snežni, Bruno Rozbaud v Limbušu, (služba za moško učno moč se ponovno razpiše, tropredlog za žensko učno moč se vrne okrajnemu šolskemu svetu v spopolnitev), Valentin Ivanuš v Framu, Stanko Lavrič pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, Oskar Zelnir v Cirkovcih, Josip Purkhart v St. Ilju pod Turjakom, Ivan Klugler v Podgorju.

Stalno so bili nameščeni učitelji oziroma učiteljice Franc Seručar v St. Jurju ob juž. žel., Vladimira Olga Plevčeva in Lidvina Kapferjeva v Ljubčini, Franjo Rož in Marija Tevšičeva v St. Pavlu pri Preboldu, Stefanija Božičeva v Petrovčah (eno mesto se ponovno razpiše), Franja Sotlar-Hrovatova na Polzeli, Anton Zdolšek v Storah, Marijana Zel-Stepišnikova in Helena Ščinova v Apačah, Antonija Ferjančičeva v Miethsdorfu (mesto za učitelja na tej šoli se ponovno razpiše), Pavla Požar-Herbstova v Bočni, Rado Podgorar in Alfonz Zeilhofer na deški šoli v Konjicah, Fran Šafarič in Amalija Velmar-Musarjeva pri Sv. Lenartu v St. Goricah (eno mesto se ponovno razpiše), Elizabeta Jakonec-Ličen pri Sv. Ruper-

tu v Slov. goricah, Ivo Kovič pri Sv. Križu pri Lutomeru (ena služba se zopet razpiše), Josip Widmoser v Vuhredu, Adam Sardoč v St. Ilju v Slov. goricah, Josipina Verčková v Kamnici, Peter Marvič v Framu, Antonija Jevšenakova pri Sv. Lovrencu nad Mariborom, Drago Kogelnik Pod Velko, Ivan Andrejič na deški šoli v Studenci pri Mariboru, Franja Predan-Miheličeva pri Sv. Andražu v Slov. goricah, Ana Krulčeva in Josipina Vitovičeva pri Sv. Marjeti pri Ptuj (eno mesto se ponovno razpiše), Antonija Cesarjeva na Ptujski gori, Nežica Mešiček-Makarjeva v Storčah, Ema Slejkova pri Sv. Križu pri Rogasli Slatini, Alfonz Mazlu v Pamečah, Alojzij Hofbauer v Hrastniku, Antonija Drobničeva v Laškem, Gabrijela Pukmeisterova v Smarjeti pri Rimskih Toplicah.

Oddaja učiteljskih služb v Lokavcu in v Slivnici pri Mariboru se odloži. Predlog za nadučiteljsko mesto na Bregu pri Ptuj se vrne v svrhu izjave. Ponovno se razpiše učiteljska mesta pri Sv. Primožu na Pohorju, dve mestu v St. Janžu na Dravskem polju in v St. Ilju v Slov. goricah ter nadučiteljska mesta v Ljubnem, pri Sv. Barbari v Slov. goricah, v St. Janžu na Dravskem polju in pri Sv. Lenartu nad Laškem.

Na predlog okrajnega glavarja dr. Karlina se izvrše volitve v disciplinarni senat za osnovno in meščansko šolsko učiteljstvo v bivši vojvodini Stajerski. Izvoljena sta bila ravnatelja A. Gnuš kot član in L. Jelenc kot namestnik. Nato se je razpisalo 10 disciplinarnih zadev. Sistemizira se služba stalnega kateheta v Dol. Lendavi, in ustanovi samostojna šola v St. Joštu (okraj Ljubljana). Slednjič se predlaga v upokoitev 17 učiteljev, oziroma učiteljic in en srednješolski učitelj. Nato zaključil predsednik sejo.

Epilog afere Hacker & Kraus

Kakor poročajo iz Beograda, so inspektorji generalnega inspektorata ministrstva financ, ki so vodili v Zagrebu preiskavo v aferi Hacker & Kraus predložili izkaz ministrstvu financ, ki je nato določilo nastopne globe:

Adler i Buchler 300.000 Din, Schrenger i drug 300.000, Oto Vinski, direktor Hrv. Eskomptne banke 300.000, Tekstil d. d. 300.000, Vinko Schön, borzni disponent Hrv. Eskomptne banke 300.000, Koloniale d. d. 300.000, Trgov. prom. d. d. 300.000, Milan Lichtenberg, borzni disponent Hrv. Eskomptne banke 300.000, Lavoslav Schwarz, mešetar 300.000, Arnold Diamond, borzni disponent Hrv. Eskomptne banke 300.000, Fischer i Pollak 200.000, Albert Bier 150.000, Mirko Lederer, direktor Hrv. Eskomptne banke 150.000, Dragutin Fischer, direktor Hrv. Eskomptne banke 150.000, Artur Gvozdanović, direktor Hrv. Eskomptne banke 100.000, Sinovi Jakova Brunnera 200.000, Schwarzenberg i Stern 300.000, Marko Schlesinger i drug 300.000, A. Romano 100.000, Samuel Hahn 100.000, L. Grivičič 100.000, Edo Gelb i drug 100.000, Eksportno i importno d. d. 100.000, D. Hirsch i drug 50.000, Ignatz Pessing i drug 50.000, F. Levitzky 50.000, Marko Wolmuth i drug 50.000, Prevedan i Hoffmann 50.000, A. Buchler na-lj. 25.000, Narciso Mirković 10.000, Zavolshek 5000. Minister je odredil, da se morajo globe takoj iztirjati. Kakor je razvidno, so kaznovani različni dinarja sami čistokrvni »Judoslovani«.

Politične beležke

+ Amputacije je javno mnenje odločno odklonilo, edino beografsko »Vreme« se še nadalje bavi z njo. Celo Stojan Pročić, ki je pred letom prvi vrgel to kriticno na politično čaršijo, jo zdaj v svojem »Radikalu« odklanja. V federalističnih listih je misel o amputaciji našla nevoljen odmev, čeprav se n. pr. propaganda »človečanske republike« v listu krije za amputacijo. Glupo je torej meniti demokratski listi, govoriti o nečem, kar ima samo en efekt: da ko risti sovražnikom, nam samim pa škoduje.

+ Klerikalizem vede samo v propast Slovencev! Klerikalci so kot verni sluge Rima in cesarskega Dunaja že od nekdaj prodajali pravice Slovencev na korist svojih ultramontan-skih namenov. Samo, da jim je habsburški lirič prepustil slovensko ljudstvo v svedsko ponemenevanje in izmorgavanje, bili so pripravljeni na vsako izdajstvo svojega rodu. Noben list v svetovni zgodovini ni tako črn, kakor oni iz leta 1914, ko so klerikalci kakor živino gonili slovenske fante in može v prve strelske jarke za velenemško zmago ter habsburške trinoge. Sam ljubljanski škof Jeglič je blagoslovil slovenske vojske pred odhodom na morišče ter jih tolažil s srečno in vzvišeno smrtjo. Na deset in desetisoč pobitih vojnih invalidov, na desetisoč vojnih vdov in sirot vzlihuje danes v Sloveniji kot žrtev avstro - ogrskega moloča, ki ga je z nepojasno vneto polpiral in rešil slovenski klerikalizem. — Danes rujejo klerikalci proti Jugoslaviji in delajo na neno razkosanje samo zato, ker noče biti ta država slepo orodje rimskega klerikalizma. Za ljudstvo in za »slovenski narod« jim je toliko kot za lanski sneg. Vsak hip so pripravljene prodati Slovenijo, kakor so v Avstriji za klerikalizem prodali Slovence. V Avstriji so razglabali da je narodnost greh, v Jugoslaviji pa z narodnostnim bojem razlira-

jo državo. Zopet in zopet se potrjuje, da je klerikalizem največja nesreča za Slovence.

+ Odgovor. Radič vztrajno apelira na Davidovića in računa na njegovo pomoč. Pri tem podpirajo Radiča blokaški listi s histerično retoriko: »Kaj dela Davidović?« Spletka je prozorna; Radič se boji državotvornega bloka, zato bi rad med demokratsko stranko zataknil klin. Zanimivejša je informacija »Riječ«, da za to akcijo inspirira Radiča znani disident Tomica Tomijević. Vsem tem spletkarjem pa je dala temeljit odgovor beografska »Demokratija«, rekoč: Kogar zanima, kaj dela Davidović, in kdor hoče z njim, naj pride v Beograd!

+ V Vojvodini, kjer so se radikalci prav posebno razkoštili, kažejo končno izgotovljeni volitveni rezultati par posebnih absurdov. Radikalci so z nepopolno tretjino vseh oddanih glasov dobili celo polovico mandatorov. Demokrati so dobili 4 mandate, Nemci pa, ki imajo komaj 3000 glasov več kot demokrati, so jih dobili 7. Bunjevci, ki so trikrat slabši od demokratov, so dobili 3 mandate. Še težje ko demokrati so prizadeti socijalisti in zemljoradniki. V vsem pa številu oddanih glasov dokazuje, da Vojvodina ni nikakršna radikalna domena. Podobna je »klerikalni« Sloveniji.

Po svetu

— Češkoslovaški finančni zakon o zaščiti države. Češkoslovaški finančni minister in minister pravde sta izdelala zakonski načrt za zaščito češkoslovaške republike. Določila tega zakona so v prvi vrsti naperjena proti spekulacijam s francosko in ostalimi dobriimi valutami na škodo češkoslovaške valute. V zakonu so predvidene vse mere, da se zaščiti normalno trgovsko življenje.

— Povratek italijanske znanstvene ekspedicije iz jugozapadne Eritreje. Italijanski listi poročajo, da se je te dni vrnila domov italijanska ekspedicija, ki je pred štirimi meseci odšla na raziskovanje neznanih krajev južne Eritreje, italijanske kolonije v Afriki. Ekspedicija je proučila ozemlje Human v zemljepisnem, rudniškem, botaničnem in zoološkem oziru. Člani ekspedicije bodo rezultate njihovega raziskovanja objavili v posebnih knjigah.

— Hud mraz na Bolgarskem. Po poročilih iz Bolgarske je pritisnil tamkaj po vsej državi hud mraz.

— V Rumuniji popolni mir. Beograjski rumunski poslanik Emandi odločno zanika vse vesti o kakih nemirih na Rumunskem. Položaj v državi se je po sprejemu nove ustave popolnoma razčistil. Parlament je sicer razpuščen, v državi pa vlada popolni mir in red.

— Krvavi kmetijski upori v sovjetski Rusiji. Iz Kovna javljajo, da je prišlo te dni v Žitomiru v Ukrajini do velikih kmečkih uporov, ki so jih boljševiski krivavo zadušili. 340 kmetov je bilo obsojenih na smrt in takoj ustreljenih. Tudi iz drugih mest Ukrajine prihajajo poročila o krvavih pokoljih kmetov. Tak je sedaj položaj v boljševiski »deželi svobode«.

— Zmaga komunistov na Holandskem. Na velikonočno nedeljo in v ponedeljek so imeli holandske delavske stranke kongres, ki je odločil o smeri socializma v nizozemski državi. Zastopniki delavstva so se z 99 proti 84 glasovom izrekli za Moskvo in proti Berlinu.

— Ruski industrijalec — zastopnik sovjetov. Pariški dnevnik »Intransigent« doznava, da dospe kmalu v Pariz znani ruski veleindustrijalec Putilov v posebni misli sovjetske vlade. Ni izključeno, da ostane Putilov stalno v Parizu kot zastopnik boljševiske Moskve. Putilov je bil za časa caristične Rusije eden največjih fabrikantov municije in orožja na celim svetu.

— Ekscesar Viljem ločen od svoje žene. Kakor poročajo »Evening News«, se je bivši nemški cesar Viljem definitivno ločil od svoje žene, ki je odpotovala v Prusijo. Kakor poročajo, bivši cesar menca ni normalen.

— Trinajst samomorov v enem dnevu. Dne 28. marca se je v Berlinu ubilo oziroma skušalo ubiti, po poročilu berlinske policije, nič manj kot 13 oseb. Veliko pozornost vzbujajo zlasti dejstva, da se med temi kandidati smrti nahaja 9 mladih žen in deklic. Poročilo povdarja, da je pred vsem beda tisti faktor, ki žene toliko ljudi v smrt.

Prosveta

Ljubljanska drama.

Sobota, 7.: »Hasanaginica«. Gostovanje g. Mihajla Markovića, člana Zagrebškega Narodnega gledališča. C. Nedelja, 8.: »Hasanaginica«. Gostovanje g. Mihajla Markovića. Izv. Ponedeljek, 9.: »Hasanaginica«. Gostovanje g. Mihajla Markovića. A. Torek, 10.: »Sirota Anka«, spevoligra. Pevski zbori malih Slovencev. Prireditelj »Slovenskega ženskega društva«. — Začetek ob pol šestih popoldne. Izv.

Ljubljanska opera.

Sobota, 7.: »Janko in Metka«. Izv. Nedelja, 8.: »Seviljski brivci«. Izv. Izv.

Mariborsko gledališče. Sobota, 7.: »Traviata«. Izv. Osnujeta g. Knittel iz Zagreba in g. Balaban iz Ljubljane.

Nedelja, 8.: »Pri treh mladenkah«. Izv. Gostuje g. Sowiški iz Ljubljane.

Drva premieri v ljubljanskem gledališču. Jutri v soboto bo v dramskem gledališču premiera Ogrizovičeva drame »Hasanaginica« s članom zagrebškega Narodnega gledališča g. Mihajlom Markovičem kot gostom v vlogi Hasanage. Prva repriza bo v nedeljo dne 8. aprila, druga v ponedeljek dne 9. aprila. Pri obeh reprizah gostuje g. Marković. — V opernem gledališču bo v soboto premiera krasne Humperdinckove mladinske opere »Janko in Metka« z gđ. Thalerjevo, gđ. Rewiczevo, gđ. Kattnerjevo, gđ. Korenjakovo, gđ. Saxovo, go. Smolenskova in g. Cvejičem. Dirigira g. Jeraj, režisira g. Sevaštjanov.

Koncert opernega baritonista g. Aleksandra Balabana, naznanjen za 3. aprila je preložen in se vrši definitivno 17. aprila v dramskem gledališču ob 8. uri zvečer. Spored je muzikalno velezanimiv ter obsega operne arije in izbor modernih ruskih pesmi.

Mestno gledališče v Celju. V sredo dne 11. aprila se vrši v Celju operetni večer članov zagrebške opere. Gostuje ga. Marta Pospisil Ivanova in gosp. Zlenko Knittel v spremstvu g. Oskara Smodeka, dirigenta zagrebške opere. V prvem delu večera se bodo izvajale arije različnih oper, v drugem delu pa 4. dejanje Bizetove opere »Carmen« v sceni, kostumu in maski. Prireditelj v abonmanu.

Naši delegati za mednarodni kongres intelektualcev. Dne 5. aprila se je v Parizu otvoril mednarodni kongres umstvenikov. Jugoslovanski Saver državnih uradnikov je odposlal na ta kongres vseučiliškega profesorja Mil. Andonovića in podpredsednika Saveza Vojina Čurčića.

Slezak v Zagrebu. Dne 4. aprila je koncertiral v glasheni dvorani v Zagrebu prosluli dunajski tenorist Leon Slezak, čigar glas je bil še pred leti prava senzacija. Pel je Schubertove, Lówejeve in Straussove pesmi ter po eno Mozartovo, Puccinijevo in Verdijevo arijo. Zagrebška kritika ugotavlja lepo srednjo lezo njegovega glasu in lepo fraziranje, dočim mu je višina že dokaj raskava. Slezak je postal star...

Ličar v Sarajevu. Sarajevsko časopisje je te dni skoraj zamolčalo Ličarjev koncert v Sarajevu, ki je bil žal slabo obiskan, pa zato kvalitativno na višku. Ličar je izvajal isti program kakor v Ljubljani.

Nov upravnik beograjskega gledališča. Upravnik Narodnega gledališča v Beogradu, gospod Groi je stopil v stalni pokoj. Za njegovega naslednika je imenovan g. Milan Dimović, tajnik v umetniškem odeljenju ministrstva prosvete.

Sport

Prihod Haška v Ljubljano. Snoči ob 23 uri so dospeli z beograjskim brzovlakom v Ljubljano igralci Haška. Na kolodvoru jih je sprejelo več skupin naših sportnikov. Hašk je naznanil nastopno moštvo: Friedrich, Dasović, Vrbanič, Kriz, Wasserlauf, Šterk, Zinaja I. Plazzeriano, Ordenič, Zinaja II. Kahn; rezerv: Koch, Koščević, Penić. Dospeli niso Friedrich, Dasović in Zinaja I. Prišel pa je Zorič, ki igra danes v tekmi s Primorjem v голу. Friedrich, Dasović in Zinaja I. dosepejo danes ali jutri, da nastopijo v tekmi proti Iliriji. Današnja tekma Haška proti Primorju se prične ob 17. jutrišnja proti Iliriji pa ob 15.30. Na igrišču Ilirije se vršita jutri še tekmi: Slavija : Ilirija II., pričetek ob 10. uri dopoldne in Jadran : Ilirija rez. pričetek ob 14. uri.

Prvak Luksemburga C. S. Foia je v četrtki igral svojo prvo tekmo na Dunaju, in sicer proti Wackeru. Tekma je končala neodločeno z 1 : 1. Igra Luksemburčanov je dokazala, da ne dosežejo gostje niti stopnje drugorazrednih dunajskih klubov. Da Wacker ni mogel doseči boljše rezultata, je kriva le njegova neodločnost pred golom. V moštvo gostov se je odlikovala le obramba in v napadu niso igralce Rapida. Sprejem Luksemburčanov na Dunaju pa je bil nad vse pristrčen. Poleg sportnih funkcionarjev so se udeležili sprejema zastopniki vlade in mesta ter mnogobrojni sportniki. Pač malo drugače kot pri nas.

Sestanek vseh nogometašev S. K. Ilirije v Ljubljani se vrši danes ob 8. uri zvečer v sobi Sportne zveze. Polnoštevila udeležba radi jutrišnjih in nadaljnjih tekmah obvezna.

Šah

Lep šahovski dan so imeli včeraj ljubljanski šahisti, saj so imeli v svoji sredi kar tri mojstre: Sarajevčana Asztalos, Zagrebčana Vukovića in našega Vidmarja. Vsi trije so odigrali v lokalni ljubljanskega šahovskega kluba v Narodni kavarni več zanimivih in napetih kratkih partij, nakar sta igrala Asztalos in Vuković po eno konzultančno partijo in sicer Asztalos proti Ferjanu-Kraglju, Vuković pa proti Pfeiferju-Furlaniju. Borba je bila napeta in je trajala pozno v noč: Vuković je partijo dobil. Asztalosova je bila prekinjena in se nadaljuje danes. — Danes zvečer ob 8. prirede vsi trije mojstri veliko simultansko šahovsko produkcijo v hotelu »Bellevue« (šahenski šah. klub). K produkciji so vabljene vsi šahisti in ljubitelji šaha: kdor misli igrati, naj prinese šahovnice s seboj. Vstop je prost, zato smo uverjeni, da se bodo šahisti Ljubljane in okolice polnoštevilno odzvali vabilu in porabili res redko priliko, da vidijo na bojišču tri naše najboljšje mojstre.

Sokolstvo

Sokol I. v Ljubljani vabi svoje člane in članice k predavanju ki se vrši v soboto, dne 7. t. m. ob 8. zvečer na Taboru. Predava br. dr. Pavel Pestotnik: »Sokolstvo in javna vprašanja«. — Po predavanju se bodo razdelile bratom in sestram diplome z lanske župne tekme. Zdravo!

Sokolsko društvo Ljubljana I. vabi brate in sestre, da se udeležijo skupne obiska ljubljanskega muzeja v nedeljo, 8. t. m. ob 9. Zbirališče pri vhodu na Bleiweisovi cesti. Prosvetni odsek.

Sokolsko društvo Ljubljana II. pozivlja vse svoje člane, ki tega še niso storili, naj pridejo v društvene prostore poravnat članarino, nakar jim bodo potrjene članske legitimacije. Društveni tajnik posluje ob ponedeljku, dne 9. t. m. dalje, vsak dan od 6. do 7. ure zvečer v društvenih lokalih na realki.

Jezdni odsek Sokola Ljubljana pozivlja brate jezdece k izpitu v jaharnju. Izpiti se vrše v soboto, dne 7. t. m. ob 17. uri, v nedeljo, 8. t. m. ob 8.30 in v ponedeljek, 9. t. m. ob 17. v sokolski jahalnici na Bleiweisovi cesti. Izpit morajo položiti vsi bratje do incl. 40. leta starosti pred komisijo. Starejši brati niso vezani na izpit, ker jih komisija sama oceni. Brez potrdila o prestanem izpitu ni nastopa. Zdravo!

Objave

* Kolo jugoslovanskih sester vabi na občni zbor, ki bo v ponedeljek zvečer ob 8. v Mestnem domu. Dnevni red: Nagovor predsednice, poročilo tajnice, poročilo blagajničarke, eventualni nasveti in želje, volitev odbora. Članice! Vaša dolžnost je, da se udeležite občnega zbora, kjer stavite lahko svoje predloge.

* Zabaven večer Kola jugoslovanskih sester bo torej danes, v soboto, ob 8. v Narodnem domu. Poleg pečiva se bo nudila občinstvu tudi Velikonočna gnat in klobase ter pižake alkoholne in brezalkoholne, da bo za vse okuse in navede. Mladina bo lahko plesala saj bo svirala vrla Šentjakobska godba. Zelja Kola je, da pojde vsak zadovoljen od prireditve, zato je skušalo, da ustreže vsestransko. V soboto večer torej vsi v Narodni dom, žal ne bo nikomur, da je prišel. Vstopnina 10 Din, dijaki 5 Din.

* Ob priliki občnega zbora St. Peter-skih Ciril Metodovih podružnic dne 7. t. m. se vrši v salonu restavracije na glavnem kolodvoru tudi koncert znanega orkestra družine Dolničar iz Pragerskega. Obilne udeležbe pričakujeta odbora.

* Kino Matica v Ljubljani, predvaja od 8. do 13. aprila senzacijsko dramo v dveh delih »Leteči avto«. V glavni vlogi svetovnoznani Harry Piel. Borba med Pielom in velikomestnimi zločinci se razvija do skrajnosti in je polna burnih in pretresujočih prizorov. Največja senzacija tega filma je umetniško tehnična stran in naravnost virtuozno sposobnost Harry Piel. Od 14. — 16. aprila, znana dramatizacija dela »Hanice pot v nebesa« po motivih Gerharda Hauptmanna.

* Razpisana služba. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani razpisuje mesto konceptnega pristava, ki ga podeli najprej za leto dni provizorno z adjutom 300 Din na mesec in z draginsko doklado 2152 Din na mesec, potem pa ob zadovoljivem službovanju definitivno z istimi prejemki. Definitivno nastavljeni uradniki imajo pravico do pokojnine na osnovi zborničnega pokojninskega ustava. Prošnje je vložiti do 20. aprila.

* St. Juri ob južni železnici. Družabno življenje v našem trgu se je poživelo z novoustanovljenim salonskim orkestrom. V nedeljo, dne 8. t. m. se vrši v telovadnici osnovne šole prvi koncert z raznovrstnim koncertnim programom. Prijatelji glasbe ob blizu in daleč se na to prijetiljsko prireditev ujudno vabijo.

* Predavanje o »Tolminkem pantu« v Bohinjski Bistrici. Podružnica društva »Soča« v Bohinjski Bistrici obvešča svoje člane, prijatelje ter Bohinjsce sploh, da predvaja v nedeljo, dne 8. t. m. v restavraciji »Pri Becu« (Mencinger) gosp. Joško Cvček, ravnatelj pom. uradov v Ljubljani o temi: »Tolminko pant 1713«. Na to velezanimivo predavanje vabimo tudi tovaršje Jeseniške podružnice, ki imajo za to priliko zelo ugodno zvezo. Začetek ob pol šestih popoldne.

* Tečaj za obrtno knjigovodstvo v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani namerava prirediti letos v juliju-avgustu tečaj za obrtno knjigovodstvo v Ljubljani, ki bo trajal vse delovne dni ob večernih urah. Ker je za ta tečaj še nekaj mest prostih, vabi Urad za pospeševanje obrti, da obrtniki, mojstri in pomočniki, prijavijo svojo udeležbo takoj, najkasneje pa do 1. maja in sicer ustmeno ali pisмено v pisarni urada, Dunajska cesta št. 22, da dobe prijavne listine v izpolnitve.

* Pirhi neodrešenim mladikom. Metliška osnovnašolska mladina je darovala svojim neodrešenim bratcem za pirhe 228 Din 75 par. Srčna hvala darovalcem. Čast vzgojiteljem!

* Dramatični odsek sokolskega društva na Viču vprizori v nedeljo 8. t. m. na večkratno zahtevo občinstva »Golgota«. Vstopnice so v prodaji pri br. Je-tolčniku v Rožni dolini in br. Uranu na Glineah. Začetek je točno ob 8. uri.

* Podružnica Jugoslovanske Matice v Kranjski gori sklicuje v nedeljo, dne 8. t. m. ob 3. uri popoldne, v hotelu »Razor«, svoj redni občni zbor z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

Domače vesti

* **Novi češkoslovaški konzul v Splitu.** Novi češkoslovaški konzul dr. Doležal v Splitu je te dni nastopil svoje službeno mesto. Dosedanji konzul Z. Konečný je že zapustil Split, kjer ostane zaradi svoje koncilijantnosti v najboljšem spominu.

* **Kongres jugoslovanskih zdravnikov.** Iz Subotice poročajo, da se bo početkom septembra vršil tamkaj kongres jugoslovanskih zdravnikov.

* **Pobratimija med Orjuno in četniki.** Na konferencah med direktorijem Orjune in odposlanci Udruga četnikov, ki so se vršile te dni v Splitu, je bil dosežen popoln sporazum med obema nacionalističnima organizacijama. Orjuna je po konferencah priredila v sredo zvečer na čast odposlanec Udruga četnikov, ki so odpotovali v Beograd, komerz, na katerem je priredilo občinstvo četnikom velike ovacije.

* **Vprašanje kosovskega brama.** Po inicijativi tretje armijske oblasti v Skoplju se je lani pričela akcija, da se postavi dostojen spomenik kosovski junakom na Kosovem polju. Posebna komisija je določila kraj, kjer naj bi se postavila cerkev. Razen cerkve naj bi se zgradil tudi invalidski dom. Poverjenik agrarne reforme za kosovsko oblast je že privolil, da se odločeno kraj porabi za kosovski hram. Zaveza se je sedaj predložila ministrstvu prosvete, oziroma umetniškemu odeljenju s prošnjo, da čim prej izvrši določen načrt.

* **Kolonizacija Ovčjeja polja.** Prošli ponedeljek je bil v navzočnosti državnih, vojaških in cerkvenih oblasti in uglednih meščanov iz Stipa na svečan način položen temelj nove naselbine naših beguncev iz Baranj na Ovčjem polju. Nova naselbina se bo imenovala Batanja ter se bo polagoma preuredila v lepo selo. Začasno bodo naseljenec nastanjeni v barakah, dokler se ne zgradi hiše in gospodarska poslopja.

* **Dar profesorja Pupina.** Znani ameriški bogataš Mihajlo Pupin, univerzitetni profesor v New Yorku, je poklonil 30.000 dinarjev fondu za ohranitev starih srbskih spomenikov. Profesor Pupin je rodom Srb.

* **Umik makedonstvuščih z naše-ga ozemlja.** Izvrševalni odbor makedonstvuščih je izdal naredbi vsem svojim članom, naj se nemudoma umaknejo z ozemlja kraljevine SHS. Do 22. t. m. morajo biti že vsi na Bolgarskem. Naredbo je izdal znani komitski vojskoda Aleksandrov z motiljavo, da bodo makedonstvuščih pri bližajocih se volitvah na Bolgarskem razvili najživljajoci agitacijo v notranjosti dežele na korist opozicijskega bloku.

* **Italijanski odvetniki v Dalmaciji.** Iz Beograda poročajo, da je na poslaga st. margheriteškega sporazuma vsem italijanskim odvetnikom v Dalmaciji podeljeno dovoljenje, da smejo tamkaj vršiti odvetniški poklice.

* **Mostarske dijakine v Ljubljani.** Z dolenskim vlakom je prispelo sinoči v Ljubljano 20 gojenk dekliške strokovne šole iz Mostara. Gojenke spremljajo pod vodstvom gđ. Martanove štiri učiteljice. Nastanjen so v Mladiki. Iz Ljubljane odpotujejo tudi na Gorenjsko, nato pa se vrnejo domov.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrl ne-nadne smrti g. Miloš Hilbert, sin višjega stavbnega svetnika in svak univ. prof. dr. Kasala. — V Kranju je umrl večerj v 75. letu starosti g. Alojzij Sabothy, ravnatelj zemljiške knjige v pok. in oče g. majorja Henrika in odvetnika dr. Beno Sabothya. Pogreb bo jutri, v nedeljo. — Težko prizadetima rodbinama naše sožalje!

* **Iz "Uradnega lista."** "Uradni list" pokrajinske uprave za Slovenijo objavlja v večerjnih številki naredbi pokrajinske uprave o pobiranju posebnih obinskih davščin v Mariboru v letu 1923 ter cenovnik stalnih bakterioloških postaj.

* **Črne koze v Belikrajini.** Kakor poročajo iz Belekrajine, se širijo tamkaj črne koze, ki so baje zahtevale v Grib-lah že šest žrtev. Bolezen se je pojavila tudi v Brodu pri Metliki.

* **Posojilo za zgradbo pogrebne-ga zavoda v Ljubljani.** Pokrajinska uprava za Slovenijo je mestni občini ljubljanski dovolila najeti poleg že dovoljenega posojila 500.000 Din še 1.500.000 Din posojila za zgradbo mestnega pogrebne-ga zavoda. Posojilo se mora obrestovati iz lastnih dohodkov zavoda in amortizirati v kratkem roku.

* **Prihodnja nedelja v Mariboru obeta biti zanimiva.** Kot smo že poročali, se pripravljajo požarna bramba ob priliki uve-denja nove avtomobilske brigadne k prve-mu javnemu nastopu z nemško komando v jugoslovanskem Mariboru. Tam-skošnja "Orjuna" pa je poslala gasilnemu društvu in policiji protest proti temu nemško-nacionalnemu izjavljanju. Nemci so se pristi zato pritožili in informirali na policijo, če lahko nastopijo po mariborskih ulicah z nemško komando, na kar jih je policijski nadsvetnik dr. Kerševan pomiril, da to lahko mirno storijo, ker bo policija "pripravičena". Mariborski Jugoslovani pa so baje drugega men-sko-nacionalnega boja v jugoslovanskem Mariboru, četudi ga hočejo utihotapiti pod krinko nove brigadne. Stajerski Slo-venci ne morejo pozabiti, da so bile in so še ravno požarne brambe po spodnje-ktajerskih nemških gnezdih avantgar-de germanizacije. Čudno, da hočejo še

naše oblasti pripustiti nadaljevanje tega renegatskega rovarjenja in ga celo pod-pirati, ko se celo sinočnja "Straža" zgra-ža nad nemškimi poveljevalnim jezikom mariborskih požarnikov in zahteva uved-bu slovenščine.

* **Mezdno gibanje trgovskih nameščen-cev.** G. Ivan Jelačin, veletrgovec v Lju-bljani nam z ozirom na naš članek pod gori navedenim naslovom, priobčenem dne 31. aprila, ki smo ga priobčili bona fide po naših informacijah, sporoča, da v članku omenjena blagajničarka ni ime-la nazadnje mesečno 2400 K, ampak so znašali ajeni mesečni prejemki v zad-njem času mesečno 5200 K, torej dnevno 43 Din in ne samo 20 Din.

* **Divljaštvo poslanca Zebota.** "Slove-nee" je proglasil naše poročilo o napadu poslanca Zebota na mariborskem Glavnem trgu kot zlagano od začetka do konca. V resnici pa smo mi spopad še veliko premilo naslikali, kakor sve-doči to popravek, ki ga je poslal večerj prizadet g. Bauer "Slovenec": "Po § 19. tis. zak. vas pozivljamo, da priobčite sle-doči popravek: Napad na poslanca Ze-bota. Ni res, da je bil dne 3. aprila oko-li pol 5. ure popoldne v Tatenbahovi uli-ci napaden poslanec Zebot od neznanega Orjunasa, res pa je, da je poslanec Ze-bot napadel mirnega pasanta stavbnega tehnik V. Bauerja s tem, da ga je su-nil s tlaka, ga udaril s palico od zadaj in ga s pestmi tolkel po glavi. Ni res, da bi bil poslanca Zebota od zadaj uda-ri neznani moški z veliko silo po gla-vi, res pa je, da je poslanec Zebot Bau-erja prav dejansko napadel in ga je Bau-er z roko udaril šele v obrambo. Ni res, da bi bil Bauer grozil z velikim nožem, ki mu naj bi ga bil izvil mesarski po-mochnik Tajnikar, res pa je, da Bauer ni imel nobenega orožja. Ni res, da je hote-la množica Bauerja linčati, res pa je, da je to vplil poslanec Zebot. Ni res, da je zaslišanje ugotovilo, da je bil poslanec Zebot napaden brez povičja, res pa je, da je ugotovila policija, da je bil Bauer napaden brez povičja od poslanca Ze-bota. Ni res, da bi bil storilec član Orjune in nosil ob dejanju orjunske žnake, res pa je, da on ni član Orjune in da ni no-sil orjunskega znaka. Ni res, da so se Bauerja ponujali Orjunasi na policiji za priče, res pa je, da tega ni nihče storil. Maribor, 6. aprila 1923. Viljem Bauer. — Zebot tudi sam v sinočnji "Straži" po-polnoma drugače slika dejanje kot ga je naslikal v "Slovenec".

* **Celjska mestna plinarja** je lansko leto v jeseni upeljala novi sistem pri-dobivanja cenejšega plina z domačim premogom. Kljub malenkostnemu kon-sumiranju plina krijejo mesečni dohod-ki izdatke tako, da je plinarja skoraj že aktivna. Dočim je bila pri stari na-pravi približno za 50 odst. pasivna. Zal-da je konsum plina v zadnjem času sil-no padel dočim so režijski stroški znat-no poskočili. V predvojem času se ga je konsumiralo 1600 kub. metrov, sedaj samo 350 kub. metrov. Naravno je na-da-je, da gre pri tej uporabi plina večji kvantum v izgubo kakor pri večjem ali popolnem izrabljanju produciranega množ-ine. Vodstvo plinarne se je zaradi tega odločilo, da dá brezplačen pouk vsem omenim gospodinjam, v kojih stanovanjih so že plinovodi, na kak način se lahko plin pri kuhanju praktično in poceni upo-rablja. Prijave sprejema vodstvo do dne 15. aprila.

* **Iz Slovenske Bistrice** nam poročajo: Odbor Citalnice v Slovenski Bistrici se je v zadnji seji konstituiral ter izvolil za predsednika dr. Josipa Pučnika. V isti seji se je sklenilo, da se še enkrat upri-zori igra "Cigani", ki je žela toliko uspe-ha in sicer v soboto dne 14. aprila ob 8. uri zvečer ter dne 15. aprila ob 15. uri popoldne v gledališki dvorani hotela "Beograd". Za predsednika navavljane zadruge državnih uslužbenecv je bil po novno soglasno izvoljen davčni upravi-telj Miroslav Pirkmaier.

* **Boljševiki v Beogradu.** Detektivni uprave mesta Beograda so prijeli dva boljševi-ka agitatorja, ko sta dopotovala iz Bol-garske in nameravala čez dalj časa iti na Madžarsko. Ko sta prišla v Beograd, sta najprej našla stanovanje za mese-čni najprej. Ker je bilo njuno potovanje javljeno iz neke mejne postaje v Beo-grad, ju je pričakoval na kolodvoru de-tektiv in ju opozoval. Ko je videl, da sta si najela stanovanje, ju je spremil na policijo, kjer sta izjavila, da sta namerna vladati odposlanca sovjetske vlade študi-rirati naše prilike. Proti obema je uve-dena preiskava. Po njenih izjavah je so-diti, da sta imela neko posebno mislijo v naši državi.

* **Požar na Barju.** V Novici in Ljub-ljanskem barju je predvečernjem pogo-rel hlev tamkajšnjega posestnika Josipa Radunca. Zgorelo je tudi vse, kar je bilo v hlevu: rešili so le živino. Kako je požar nastal, ni znano.

* **Požar v Mengšu.** V gospodarskem poselju posestnika Josipa Kralja v Mengšu je v sredo zvečer izbruhnil požar. Celo poslopje je pogorelo do tal: uničena je bila krma in več poljedelskih strojev. Požarna bramba je ogenj ome-čila in obvarovala ogrožena sosedna po-slopja. Domneva se, da je zlobna roka zanesla požar.

* **Doti v Ameriko.** Med našimi izse-leniki v Ameriki je ostal v dobrem spo-minu Mihailo Kranjčević, ki je bil ne-koliko let učitelj v ameriških naselbinah. Imel je dvoje otrok, sina in hčerko. Ko mu je umrla žena, se je z otroci vrnil v Bosno, kjer je kmalu nato umrl. V Ame-riki je bil svoja otroka zavaroval za skromno vsoto. Od tega je poteklo 15

let. Nedavno je naše poslanstvo v Wa-shingtonu javilo v Beograd, naj se iz-sledita omenjena otroka, ker je ameri-ška zavarovalnica izplačala za nju 20.000 dolarjev, to je približno dva milijona di-narjev. Otroka sta zavarovalnino že pre-jela.

* **Nesreča v hrastniškem kamenolomu.** Iz Hrastnika nam poročajo: V kamenolo-mu hrastniške kemične tovarne na Brni-ci je ponesrečil v četrtek dopoldne do-lavec Jože Sentjura. Ker je kamen na vr-hu dotičnega grička slabe kakovosti, odstranjujejo le spodnje plasti, tako, da štrli v višini 10 do 15 metrov neodstre-ljena pečina kakor streha nad spodaj se nahajajoče delavce. Kos te strehe se je odkrusil in zadel Sentjurca, katerega so odpeljali težko ranjenega v bolnico. Me-nili smo, da bodo odslej nezgode v tem kamenolomu docela izključene, ker je prevzel nadzorstvo nad njim med hrast-niškim delavstvom tako »priljubljeni« in od Slovencev tako »spoštovani« prejšnji naš orožniški postajevođa, a vidimo, da smo se motili.

* **Čuden poslanec.** Po Beogradu in dru-gih večjih mestih Srbije se je od časa do časa pojavil neki slepar, ki se je iz-da-ja za narodnega poslanca dr. Dragutina Kojića, ki mu je zelo podoben. Pod pretvezo, da zbira prispevke za spome-nik padlim borcem na Gučevu, je osle-paril razne požrtvovalne patrijote za več deset tisoč Din in izgubil brez sledu.

* **Atentat na vlak.** Predsinočnjem so neznani zlikovci navlčili na progo Knin-Split v trenutku, ko je imel priti tovor-ni vlak, kamenje. Vlakovođa je opazil pravočasno nevarnost, ustavil vlak in ta-ko preprečil nesrečo. Oblasti so odredile preiskavo.

* **V vlaku okraden.** Ljubljanska poli-cijska direkcija je dobila dne 4. aprila ponoči brzobjavno obvestilo, da sta dva neznanca na progi Sunja-Brod ukradla nekemu Luki Somtareu iz čepa 20.000 Din in nato izginila brez sledu.

* **Razne tatvine v Ljubljani.** Služkinji Antoniji Repič v Cerkevni ulici je bila iz omare ukradena srebrna ženska ura in ovratna verižica. — V noči na 4. t. m. je bilo iz dvorišča mesarice Frančiške Češek na Dolenjski cesti odneseno za 2240 K perila. — Slugi Josipu Ovnu je neznan storilec dne 4. aprila izmaknil iz skladišča trgovine Babovec na Sv. Ja-koba nabrežju dva suknjica in športno čepico. — Dne 8. aprila je bilo izpred trgovine Gorec na Dunajski cesti ukra-deno uradnemu slugi Nosanu kolo znam-ke "Adlers".

* **Čevlji domačih tovarn Peter Ko-zina & Ko. z znamko "Peko"** so naj-bojshi in najcenejši. Zahtevajte jih povsod. Glavna zaloga na drobno in debelo Ljubljana, Breg št. 20 in Aleksandrova cesta št. 1.

* **Koncert v hotelu Tivoli v nedeljo** dne 8. aprila 1923, ob 15. do 19. ure. Godba Dravske divizije. Vstopnina prosta. Se priporoča. Vekoslav Dolničar.

LJUDSKO-ZDRAVSTVENA PREDAVANJA.

Zdravstveni odsek za Slovenijo v Ljub-ljani pripravljaja javna ljudska zdravstvena predavanja na podlagi kinemato-grfskih slik z lastnim kino-aparatom. Različne bolezni se čedalje bolj širijo med ljudstvom čimboli se razvija indu-strija in obrt. Prvo mesto med vsemi za-vzema jetika, ta ljudska kuža modernega časa. Pa tudi spolne bolezni in vse vr-ste drugih nalezljivih bolezni kužijo in ugonablajo velik del prebivalstva. Vse varnostne odredbe, ki jih zdravniki in oblasti odredajo, nimajo in ne bodo imele uspeha, dokler ne bodo naše razume-vanja med ljudstvom. Kajti najvažnejši činitelj pri vseh odredbah za omejitve razširjanja teh ljudskih bolezni je ljud-stvo samo. Če ono razume, zakaj se predpisuje tako in ne drugače, zakaj se n. pr. v zaprtih prostorih ne sme pljuvati na tla, bo to tudi izvrševalo. Če pa tega ne umeva, se mu zdi vse le se-katura in prazno besedičenje.

Vzbuditi med ljudstvom razumevanje za javno zdravstvo, za varnostne pre-dpise zdravnikov in oblasti, je mogoče le s sistematičnim poukom. Čim preje se začne s tem poukom, čimboli. Ze otro-ka, ko shodi, je treba učiti na snago, nadaljevati je treba pouk o zdravstvu v šoli in potem v javnem življenju. Uspehi bi pri tem sigurno ne izostali. Marsikaj se je v tem oziru že storilo, pa žalibog se vedno ne zadosti, manjka de-lavcev in sredstev.

Zdravstveni odsek si je stavil v pro-gram posvetiti vse moči prosveti ljud-skega zdravja prirejati v vseh krajih poučna zdravstvena predavanja s slika-mi na lastne stroške. Zaveda se ogrom-nega dela, ki ga pri tem čaka, pa s si-stematičnim in vztrajnim delom ter s pomočjo oblasti in posameznikov upa to izvršiti.

Posebne pozornosti potrebujejo Indu-strijski in obrtni kraji, ki so najbolj ogroženi, ker vladajo slabe socialne raz-mere in je zbog tega pouk ljudstva tem najpotrebnejši.

Načrt za organizacijo predavanj je že izvršen, podrobna organizacija se bo vršila sproti. Za ljubljansko okolico na pr. je predvideno trideset krajev, kjer naj bi se predavalo. V vseh teh krajih pre-vladuje delavsko ljudstvo ter malí obrtnik in kmetovalec. In ti so predvsem ona zemlja, kamor naj seme pade in vzklile!

Zdravstveni odsek pozivlja vse, ki jim je blagor naroda na srcu — in blagosta-nje naroda je nemogoče brez njegovega zdravja — da ob času, ko bodo nazna-njena predavanja, poskrbe za število udeležbo.

Gospodarstvo

BOLGARSKA TRGOVINA Z INOZEMSTVOM.

Bolgarska je sicer med večjimi sosa-dami naše države, a je kljub temu naša trgovina z njo malenkostna. Po naših podatkih je znašal lansko leto naš iz-voz v Bolgarsko komaj 0,45 odstotka celokupnega izvoza, za naš lanski uvoz iz Bolgarske še podatki niso znani, ven-dar gotovo ta uvoz ne more biti velik, ker je znašal tudi v l. 1921. le 0,23 od-stotka našega celokupnega uvoza. Dve v tako pretežni večini agrarni državi, kakor sta Jugoslavija in Bolgarska, pač nimata mnogo takih produktov, katere bi mogli med seboj izmenjavati.

Podatki o celotni bolgarski zunanji trgovini v l. 1922. še niso uradno objavljeni; doslej so znani bolgarski uradni podatki le za prvih osem mesecev, kar sicer zadostuje, da si moremo vsvari-ti približno sliko o položaju bolgarske zunanje trgovine za celo prošlo leto.

V prvih 8 mesecih je izvozila Bolgar-ska 183.579 ton v vrednosti 2528 milio-nov levov, a izvozila 220.673 ton v vred-nosti 2174 milijonov levov; primanjkljaj trgovinske bilance za prvih osem me-secev znaša torej 354 milijonov levov, kar je razmeroma mala vsota, kajti v istem času predhodnega leta je znašal primanjkljaj še okoli 900 milijonov le-fov. Bolgarski gospodarski krog celo izražajo nado, da se bo trgovinska bi-lanca za l. 1922. zaključila brez primanj-kljaja ker relativno majhni primanjkljaj v prvih osmih mesecih pokrilejo lahko izvozni prebitki zadnjih 4 mesecev, kajti ravno ti štiri meseci izkazujejo po na-vadi večji izvoz nego uvoz. To upanje se opira tudi na zboljšanje leva tekom zadnjih 4 mesecev, kar da je povzročil po bolgarskem mnenju gotovo znaten iz-vozni prebitok tekom tega časa.

Seveda še to povoljno stanje bolgar-ske zunanje trgovine ne pomeni, da živi bolgarski narod v blagostanju. Uvoz v lanskem letu je napram predvojnim le-tom tako nesorazmerno majhen, da se takoj vidi, da bolgarski narod v največji meri omejuje svoje tudi nujnejše potreb-sline. Uvoz v l. 1912 je znašal 559.187 ton, v l. 1914. 584.485 ton, v l. 1921. 175.869 ton, v prvih 8 mesecih l. 1922. 183.578 ton (za celo leto gotovo ne bo znašal nad 250.000 ton). Iz omenjenih omejitev je razvidno, da bolgarski narod zna varčevati in se omejiti na najsakraj-nejše, ako je potrebno.

Bolgarska izvažja v glavnem tobak, ročno olje, kože, poljske pridelke, ži-vino itd., a uvažja v glavnem kovinske iz-delke, olja mineralna in za mazanje, lesni material in izdelke, tekstilno bla-go, papir, stroje, steklene, porcelanske in lončarske izdelke, kolonialno blago, kemične produkte snovi za kurjavo, itd. Bolgarske gospodarske razmere se po vojni, ki je deželi povzročila veliko be-do, vidno boljšajo; tudi industrija je v razmeroma lepem razvoju, tako da bo dežela potrebovala vedno manj inozem-skih industrijskih izdelkov.

TRŽNA POROČILA.

Zagrebski žitni trg (5. t. m.) Po-stavno baška odnosno vojvodinska po-staja notirajo: pšenica 450 — 455, ko-ruza začasno suha 265 — 280, rž 400 — 405, ječmen za pivovarne 220 — 225, oves 275 — 290, moka pšenična «0» 675 — 700, «2» 650 — 675, «6» 625 — 650, za krmu 210 — 250, otrobi drobni 160 — 175, debeli 200 — 210. Tendence mirna.

Vremensko poročilo

Ljubljana, 6. aprila 1923.		Ljubljana 30 m nad morjem				
Kraj opazovanja	ob	Zračni tlak	Zračna temperatura	Veter	Oblacno 0—10	Padavine mm
Ljubljana	7.	761.6	5.5	jug. vzh.	več obl.	—
Ljubljana	14.	760.4	9.0	sev. vzh.	pol obl.	—
Ljubljana	21.	759.8	5.8	"	jasno	—
Zagreb	7.	762.3	5.0	jug. vzh.	oblačno	—
Beograd	7.	762.3	4.0	"	"	—
maaj	7.	761.9	2.0	"	več jasno	—
Praga	7.	760.6	-1.0	vzhod	"	—
monost.	7.	757.8	3.0	brezvetra	oblačno	—

V Ljubljani: barometer nižji temper. nižja. Sonce vzhaja ob 5.31, zahaja ob 18.39

V globoki žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš pre-ljubi oče, stari oče in tast, gospod

Alojzij Sabothy

ravnatelj zemljiške knjige v p.

dne 6. aprila t. l. v 75. letu svojega življenja v Bogu zaspal.

Pogreb predragega pokojnika bo v nedeljo, dne 8. aprila ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajsnje pokopališče.

V Kranju, dne 6. aprila 1923.

Henrik Sabothy, major v Mariboru

Dr. Beno Sabothy, odvetnik v Kranju

sinova

Ela Sabothy, Inka Sabothy

sinahi

Leja Sabothy

vnučina

M. Zevaco:

„Krvavi kardinal“ Zgodovinski roman

Rascasse se nakloni in pravi: »Spadam k ljudem njegove eminence kardinala!«
Moje borenje se nakloni, pozdravi z mečem po vojaško in se obrne ter odide po stopnicah, za Annais, ki stopa pred njim. Obema se zdi, da je tako v redu kakor da je tako predvideno že od nekdaj, in da mora tako biti. Korakata med mrtvici, ranjenci, razbitki... Stopata čez mlakuže krvi. Korakata, kakor v sanjah.

»Hej, semkaj, tovariši!«
Straža pred vratni kliče tovariše, ki prihite z vseh strani.
S skokom sta Trencavel in Annais sredi ceste. Baklje od razbitih vrat sem razsvetljujejo tomo in osvetljujejo čudoviti in nagli prizor, ki se odigrava, zadnji epični prizor današnje večera. Mladenč in mladenka, drug poleg drugega, vsak s svojim mečem, okrog njiju pa pošastne postave in ženket in sijaj mečev. Bitka iznova zavrti in zabesni, toda le malo časa. Trencavel se bje, kakor lev. Čudovit je, nepovisen, nadnaraven kajti udarci, ki jih deli, krog, kakerega riše njegov meč, vse to je le, da brani Annais pred napadalec Trencavel niti ne misli, da bi kril sebe. On krije le njo!

»Gospodična, jej pravi, nauk za nauk! Hočete li lekcijo? To bo v mojo slavo!«
»Poslušam!« pravi Annais.
»Dobro torej, krijte se! Konico držite nekoliko prenizko... Roko preveč skrčeno!«
In sredi tumulta ji daje nauke, mirno, polglasno. Annais izvršuje njegova navodila istotako mirno, hladnokrvno, točno.
»Vežite... Dobro! Prestrezite terco, potem sunek naravnost!«
Napadalec pada.
»V prežo!... Hej, gospod, pazite, padli boste!... Dotik, strezi! Zbogom! Ena, dve, sunek naravnost, evol!«
Zopet padeta dva, eden zadet od Trencavela, drugi od Annais. Poplah, kajti takoj nato padejo zopet trije. Dva je zapored odpravil on, enega ona. Ostali pobegnejo. Poduk v sabljanju je za danes končan. Annais pozdravi s svojim okrvavljenim mečem in pravi: »Hvala vam, gospod... Zakaj se smejete?«
»Spomnil sem se svojega vaditelja. Ta ubogi Montari se bo ljutil!... Ne preostaja mu nič drugega, ko da se obesi, kakor je slavnemu Crillonu rekel še slavnější...«
In mladenč umolkne. Hotel je reči: »Še slavnější kralj Henrik IV.« To pa je bil oče njegove oboževanke! In naenkrat začuti Trencavel, kako je kljub vsemu le nizek in majhen in slab. Z veliko kretnjo se obrne, vtak-

ne meč v nožnico in tudi ona stori tako. Glas se ji sedaj nekoliko trese, ko vpraša svojega rešitelja:
»Gospod, ali me hočete spremiti do palače de Chevreuse?«
In brez nadaljnje besede se odpravi na pot. Poduk je končan, junaške sanje dosanjane.
Ona je kraljeva hči, on pa samo nizek učitelj borenja...
XXXIV.
Kralj Ludvik XIII.
Kardinal Richelieu je vetal že z zrana. Kralj je nameraval oditi v Fontainebleau in je naročil kardinala že ob osmi uri k sebi. Njegova eminence je vso noč pričakovala, da se vrne Saint-Priac. Najpreje ga je kardinal pričakoval poln zadoščenja nad uspehom, katerega sme sedaj neposredno pričakovati... pozneje se je ta gotovost spremenila v nestrpnost in nazadnje se je razvila v mrzlično pričakovanje, polno dvomov in nevolje. Niti Saint-Priac ni od nikoder, niti Raecassa, niti Corignana. In zjutraj zarana, nikogar! Okrog sedme ure se kardinal odpravi v Louvre in vidi na dvorišču pripravljeno kočijo kraljičino, ki mora spremljati kralja v Fontainebleau. Z njo njeno žensko spremstvo.
Ana Avstrijska je že prispela. Zapustila je gradič Val de Grace že ob šestih zjutraj, da posluša ukaz svojega samovoljnega in trdega soproga.

Množica plemičev je že prisotna in čaka na dvorišču, ali pa se zabava s svojimi konji. Pogled na to množico je pester, zanimiv.
V predobah pričakujejo kraljičin: gospe. Ena med njimi, mlada in sveža, pogleduje skozi okno in pričakuje kardinala. To je gospa de Givray. Ko prispe kardinal, se mu ta ženska približa, gre mimo njega, kakor slučajno, ter mu prišepeta:
»Kraljica je imela še en sestanek s kraljevim bratom!«
»Ali je bil sam?«
»Ne, spremljal ga je maršal de Ornano!«
In lahkega koraka je volunka prošla ter se zopet pridružila drugim dvornim damam, ki tega bežnega tajnega pogovora niso niti opazile.
Ko koraka kardinal mimo, množica obmolkne. Vsi se priklanjajo. Strah in spoštovanje sklanjata glave in vpogiba brite. Kardinal koraka lahkega, počasnega, umerjenega koraka, spremljata ga dva ali trije plemiči njegovega običajnega spremstva, in kardinal pregiblje ustnice kakor da moli ali pa da izgovarja svoje skrite misli. Izgleda, da sploh ne pazi in niti ne misli na to spoštovanje, ki ga obdaja in da sploh ne pazi na svojo okolico. V resnici pa kardinal ostro gleda, dobro pazi in se raduje nad učinkom svoje pojave.
Richelieu se pripravi kralju in vstopi takoj v njegove sobane. Kakor gosposdar vstopi tudi v kraljev kabinet

In zagleda tam pred naslanjačem mladega moža, kakšnih šestindvajset let starega, oblečenega v siv žamet, s klobukom v roki, mladeniča, ki se očividno dolgočasi ali vsaj kaže dolgočasje. Mladenčevu čelo ni ponosno, marveč nazaj nagnjeno in gosti plavi lasje padajo nazaj počesani na ramena.
Ta mladenič je francoski kralj.
Tisti čas, ko vstopi Richelieu skozi vrata, vstopi skozi druga, nasprotna vrata v kraljev kabinet tudi kraljica, Ana Avstrijska. Ko zagleda kardinala, obstane, bledica ji pokrije lice, in siloma vdujši vzklík in vzdih.
Kraljica je bila tiste vrste blestehči lepotic, ki so še lepše in milejše, če se jim pozna izraz bolezni, tuge, ali srda, ali druge vzburjenosti. In Richelieu je zaljubljen v njo z glavo in srcem, z dušo in telesom, s ponosom in strastjo. Za njen nasmešek bi pustil vso moč iz svojih rok! Toda ta lepa in zapeljiva žena ga je bila pogledala jeznega očesa, z izrazom, ki je povedal več kot dovolj jasno: Nikdar!
In Richelieu, pred katerim se je pravkar sklonilo toliko glav, se sedaj sam globoko prikloni.
»Sire, (francoski in angleški naziv za kralja, sličen kakor naš nagovor: Vaše Veličanstvo!)... evo me na ukaz Vašega Veličanstva, in obenem mi je čast javiti Vašemu Veličanstvu, da se danes preselim v svojo novo palačo.«
Kraljica se ne gane.

Mali oglasi

stanilo z državnim davkom na inzerate vrod do 20 besedi Din 5.—, vsaka nadaljnja beseda 50 par ved. — Plače se vedno naprej (lahko tudi v znakah). Na vprašanje odgovarja uprava le, ako je vprašanje priložena znamka za odgovor ter manipulacijska pristojbina (1 Din).

Službe

Uradnik, 1155

izvešan v korespondenci in knjigovodstvu, išče službo za popoldan-ke ure. Ponudbe pod »Delo« na upravištvo »Jutra«.

Trg. pomočnika, 1174

železninarja in špecerista, sprejema za takojšnji nastop J. Tollazzi, trgovec, Logatec.

Narednik, 1175

neoznjen, veče več tujih jezikov, išče primerne službe pri takem podjetju, nastopi lahko takoj. Ponudbe je poslati pod »Narednik« na upr. »Jutra«.

Zastopniki

za komisijsko ali provizijsko prodajo »Komet« tekočega čistila za parkete se iščejo za Ljubljano, Maribor in Zagreb. Ponudbe na »Komet« tvornica, Celje, 1115

Mladenč, 1171

27 let star, energičen, išče službo kot prejemalec lesa, dobro izvešan v lesni stroki. Gre tudi kot nakupovalec lesa. Ponudbe na upravo »Jutra« pod »Prejemalec«.

Učeno, 1139

za zlatarsko obrt sprejem. Milan Košak, Cankarjevo nabrežje 31.

Kontoristinja,

zmožna slovenskega, nemškega in hrvaškega jezika v govoru in pisavi ter strojepljaja, se sprejme. Reflektira se izključno na prvovrstno moč. Ponudbe je poslati na tržko Gate & Comp., Celje, tovarna zlatnice. 1120

Vsestransko verzran

knjigovodja, bilancoist prvovrstna moč z dolgoletno prakso in vzornimi spricvali, zmožen vseh vrst knjigovodstva, korespondence, kalkulacij ter organiziranja v največjih podjetjih, išče službo. Ponudbe pod »Emigrant« na upravo »Jutra«. 1163

Dobro strojniki

strokovnjak, strojni ključavničar, z izpitom kurjača parnih kotlov in paznika parnih strojev, se takoj sprejme za 100 HP lokomobil in velik parni kotel. Cenji ponudbe na: »Tvornica furira Radolca«, pošta Semič, Slovenija. 1173

Prodaj

Prodaja se 1160

več pravih izgotovljenih kozjih brad (Gamsbart), višina 7 do 19 cm. v trafiki na Poljanski cesti št. 51.

Lepa spalna soba

iz trdega lesa, temna, miza in stoli takoj naprodaj. Naslov pove upravištvo »Jutra«. 1164

Velika zaloga

raznovrstnih otroških vozičkov, les-nih vozičkov na 4 kolesih, dvokolesa najnovejšega tipa, malih najnovejših, motorčkov, šivalnih strojev in vsakovrstnih delov. Pnevmatika na debelo in na drobno, poceni. Sprejemajo se tudi vsa popravila. »TRIBUNA«, tovarna dvokoles, otroških vozičkov in delov. Ljubljana, Karlovska cesta 4. 1079

Dvokolesa, 26

malih motorji, otroški vozički, šivalni stroji in pnevmatika najceneje. »TRIBUNA« Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Majhen vrtni stroj

za železo imam napodaj za ceno Din 1500.—. Poleg tega prodam tudi nekaj aparatov za zbijanje slabih kroglic iz pokalnih steklenic. Komad po Din 40.—. Anton Petkovšek, Logatec. 1166

Klavir,

dobro ohranjen, se prodaja. Cena 4500 Din. Naslov se izve pri upravi »Jutra«. 1161

Proda se: 1177

2 kompletni postelji, 2 nočni omari iz mehkega lesa, jedilna miza, 4 tapcirani stoli, gramofon z 18 ploščami, voziček za sedenje in ležanje. So vse skoraj nove. Naslov pove uprava »Jutra«.

Kino aparat 1168

naprodaj, popolnoma kompleten, z vsemi pripadajočimi predmeti. Pisma je poslati na upravo »Jutra« pod sifro »Kino«.

»Ehrbar« klavir,

zelo fin, črn, oblika salonska, je naprodaj za 46.000 Din.—. Maribor, Gosposka ul. 46, pri tliče. Vpraša se lahko ob 2. do 3. vsak dan. 1152

Proda se: 1141

srednjeveril štiri letni konj, doprsna oprema in skoro nov zapravljenec za 8000 Din malo rabljena, velika slamo-rezica 2000 Din, velik mlinski za dišave na stojalu 500 Din. Istotom se sprejme trgovski vajence z dežele. Naslov se izve v upravi »Jutra«.

Stavovodja

Velike prazne sobe

ali dve manjši, s posebnim vodom, električno razsvetljavo, iščem za takoj ali pozneje. Cenjene ponudbe pod »Profesor« na upravo »Jutra«. 1137

Mebilirano sobo

s posebnim vodom oddam takoj le boljsemu gospodu. Ponudbe pod »Čistost« na upravo »Jutra«. 1170

Več tisoč kron nagrade

dolgi, kdor odstopi eno veliko ali dve manjši nemebilirani sobi. Ponudbe na upravištvo »Jutra« pod »Sredina mesta«. 1168

Krasno stanovanje,

obstoječe iz dveh sob, jedilne shrambe, dveh velikih drvarnic in z deležem vrta, 20 minut o daljenu od Maribora, v vili, se zamenja s primernim stanovanjem v Ljubljani. Ponudbe pod »Drava«, pošto-ležeče Maribor. 1162

Stanovanje išče vrtnar

ki bi oskrboval vrt ali prevzel mesto hišnika. Cenjene ponudbe pod »Vrtnar« naj se pošljejo na upravo »Jutra«. 1164

Lokal

Majhen trgovski lokal

se išče v najem proti visoki odkupnini. Cenjene ponudbe pod »Promet« na upravo »Jutra«. 1136

Iščem majhen lokal

za gostilno, v mestu ali na deželi v kakem trgu. Ponudbe prosim na upravo »Jutra« pod »Miren dom«. 1444

Nepremičnine

Hiša 1130

v sredini mesta se prodaja. — Naslov pove uprava »Jutra«.

Enonadstropna vila,

popolnoma renovirana, z vrtom, v sredini Ljubljane, se ugodno prodaja. Ponudbe na poštini predal 126, Ljubljana I. 1140

Dopisovanje

Trgovec 1167

na deželi, 26 let star, želi resnega znanja s gospodično ali z vdovo brez otrok, od 22 do 26 let staro, z primernim kapitalom, v svrhu takojšnje ženitve. Tajnost zadržana. — Ponudbe s sliko na upravo »Jutra« pod št. 1234.

Razno

Prostovoljna javna

dražba

jedilne sobe se vrši dne 8 aprila 1923 ob 2 uri popoldne, Marjini trg št. 1, II. nadstropje. 1176

Grafolog, 1179

katerega metoda bazira na moderni strogo znanstveni psihološki metodi, ki je posnel že iz nešteto došlih mu pisem točno individualne poteze zn čaja in nagib v posameznikov, je otvoril v Ljubljani grafološki biro. Korist razluge je velepomembna za praktično življenje. Vse informacije in naročila naj se naslovijo začasno na »Grafolog« na upravo »Jutra«.

Tibi družabnik

za ponovnanovstano podjetje, ki izdeluje predmet, kateri se v Jugoslaviji še ne izdeluje, se išče. Podjetje je neodvisno od uvoza sirovin in je visoko dobičkonosno. Potreben kapital Din 50.000.—. Po nastopu pojasnila pišite na naslov: Poštini predal št. 5, Celje. 1114

Prva notr. izvozna in uvozna gosposdarska zadruga, r. z. s. o. z. v Cerkniolu vabi vse svoje člane na

izredni občni zbor ki se vrši 18. aprila 1923. ob 2. uri popoldne v zadrugi pisarni.

SPORED:

- 1.) Potrditve novoizvoljenega načelnika.
- 2.) Volitve nadzorstva.
- 3.) Izprejema pravil.
- 4.) Služajnosti.
- 5.) Pritožbe.

Če ne pride ob določeni uri zadostno število članov na občni zbor, se vrši pol ure pozneje v istem prostoru in ob istem času drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsaki udeležbi.

Načelnstvo.

Visoko

pritlična hiša

na Kodoljevem, tik za prisilno delavnico, z 900 m² vrta, ob dveh glavnih cestah, pripravna za gostilno ali trgovino, se prodaja. Kupec dobi tudi stanovanje. Pojasnila pri anončni družbi Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 573

Naznanja se

da se vrši

dne 26. aprila t. l.

živinski in kramarski

semenj

v Semiču v Beli Krajini

Napravljena je tudi

nova občinska vaga

na kar se posebno trgovci za živino opozarjajo. 571

Naprodaj v Sloveniji

mlin 575

na valjke z 48 PS, primeren za ure-

ditev vsake industrije.

Ponudbe pod »INDUSTRIJA« na

anončno družbo Aloma Company,

Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Proda se kobila

polkrvna, angloarabka, kostanjeve

barve, tri leta stara. — Naslov pove

uprava »Jutra«. 570

POZOR: Najceneje izvršuje vsa

sobna slikarska in

pleskarska dela

Anton Stiplošek

LJUBLJANA, Rožna ulica št. 13. 559

Bičevnike

iz pravega koprivovega lesa

(Zürgholz), navadne gladke, politirane,

laksuzne, težke (farmanske), pletene itd. iz-

deluje in nudi po primernih cenah

Prva jugoslovanska tvornica tr-

žajskih bičevnikov OGRIN & PERIC.

Leverca pri Ljubljani. 550

Prvovrstna, domača svinjska mast, čista, 98

v sodih po 200 kg, v dežah po 50 in 100 kg, v dozah po 1, 3 in 10 kg.

Dobavlja, dokler zaloga traja, brezobvezno po 40 Din za kilogram, pri

večjem odjemu 39 Din za kilogram, franko tovarna brez ambalaže, trdka

„GLOBUS“, konzervne tovarne Vrhnika, Slovenija.

Korespondentinja,

z bančno prakso, samostojna moč, z znanjem

francoskega in italijanskega jezika, želi pre-

mečiti službo. Reference na razpologo. Po-

nudbe z navedbo plače pod »Agila«, na

anončno družbo Aloma Company, Ljubljana,

Kongresni trg 3. 574

Trstje

za stroja izdelujem

z najmanjšimi stroji

in iz najboljšega ma-

terijala ter dobavljam v vsaki množini po

najnižji ceni. 98

I. Jugoslovanska tvornica Bakula

Jos. R. Puch, Ljubljana

Graška ulica 22. Telef. 531.

Zahtevajte cenik za

predvojnne kvalitete, brušena in ne-

brušena, v vseh velikostih in oblikah

pri A. SPILJAK-u, Beograd, Sara-

jevska ulica 18. — Cene konkurenčne!

Dopisovanje slovensko! 558

novosti

A. Šinkovic nasl. K. Soss

Ljubljana, Mesni trg 19.

LOKOMOBIL

z 90 do 120 konjskih sil, stabilni ali napol stabilni,

želimo kupiti. 577

Ponudbe z označbo sestave, letnice zgradbe in do-

sedanje uporabe naj se naslovijo na: Prvo hrvaško

štedionico v Zagrebu, industrijski oddelek.

556

Ne I 156/23

Prostovoljna

sodna dražba nepremičnin.

Pri okrajnem sodišču v Ljubljani je po prošnji lastnika Ferdinanda

Malina, posestnika v Središču Ormož, naprodaj po javni dražbi zemljišče

vložek št. 76 k. o Trnovsko predmestje, obstoječe iz stavbene parcele 50

hiše v Trnovski ulici št. 6 in zemljiščne parcele 17, vrta, za katero se je

ustanovila izključna cena v znesku 120.000 Din.

Dražba se bo vršila v nedeljo dne 8. aprila 1923. ob 3. uri

popoldne na licu mesta, Trnovska ulica 6.

Ponudbe pod izključno ceno se ne sprejme.

Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo njihove zastavne pravice

brez ozira na prodajno ceno.

Dražbeno izkupilo je založiti pri sodnem komisarju notarju dr. Schmi-

dingerju.

Dražbene pogoje je mogoče vpogledati pri podpisnem sodišču in pri

notarju dr. Karel Schmidingerju v Ljubljani, Sodna ulica 11.

Okrajno sodišče v Ljubljani, odd. I.,

dne 13. marca 1923.

Prvovrstni laneni firnež

svetlorumen in svetlorjav, zajamčeno čist,

v sodih in ročkah

terpentinsko olje, Dekalin

in laneno olje 461

nudimo po najnižjih dnevnih cenah

HROVAT & KOMP., LJUBLJANA

Telefon interurb. 301. Brzjavke: HROVATPORT.

Oglasi v „Jutra“ imajo dober uspeh!